

TÄHKEKE

1996

AIN VÄÄT

Lindude kaitseks

ÄRGE HIRMUTAGE LINDE,
ÄRGE TEHKE KISA, KÄRA
- EHMATATE LINNUD LENDU
JA NAD LENDAVADKI ÄRA...
AINULT TIHANE KÄIB TALVEL
KOPUTAMAS AKNA TAGA.
TEISI LINDE, NENDE LAULE
IGATSETE TAGA.

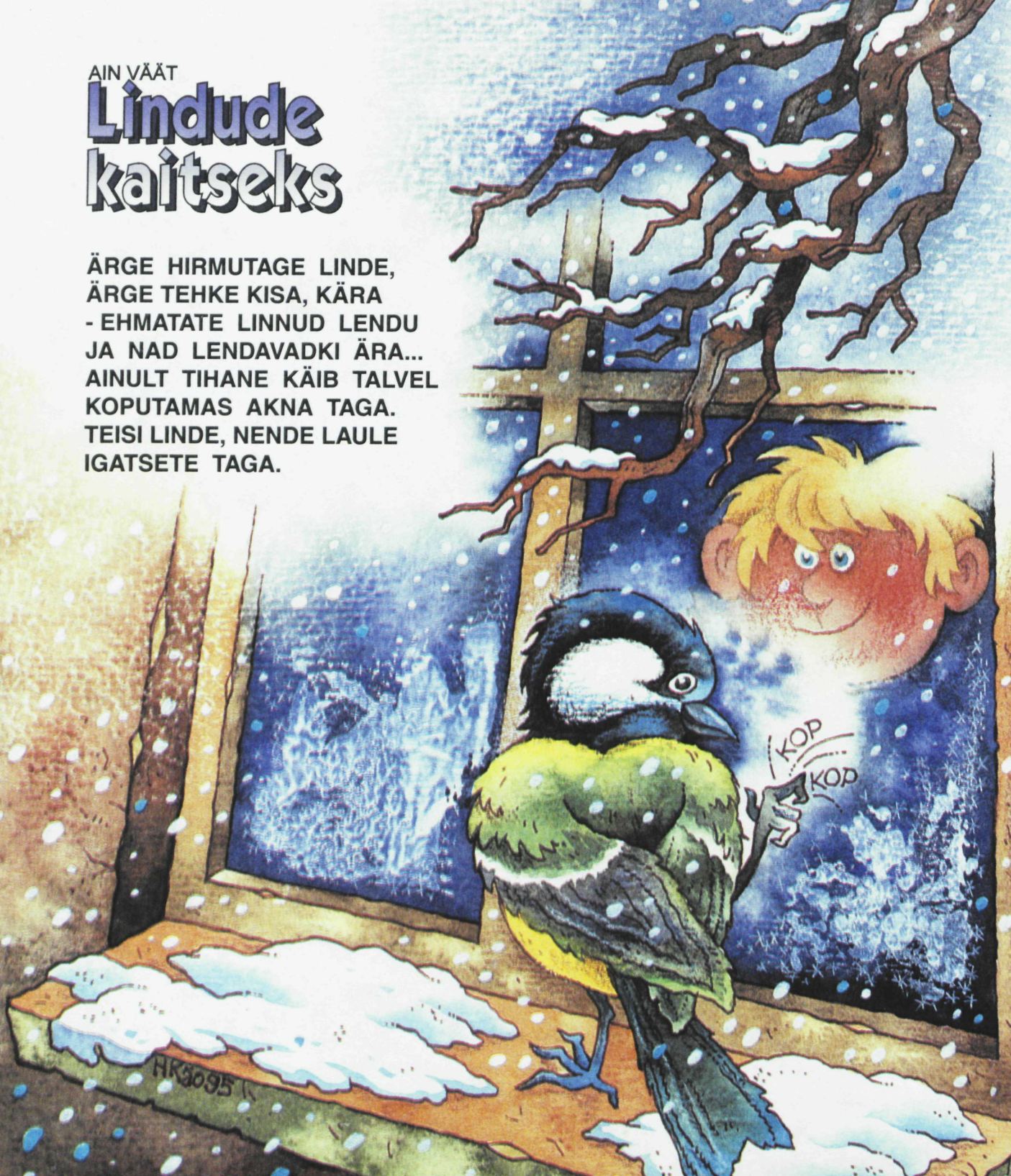
AIN VÄÄT

Valge hommik

VÄLJAS VALGE! - ÄRKAME.
TAVALISELT ON VEEL PIME.
KAS SIIS TÕESTI NÕNDA KAUA
TÄNA KÕIK ME MAGASIME?

KAUA ME KÜLL MAGASIME?
POLE KELLA VAADANUD.
KÕIK SEE AEG, KUI MAGASIME,
VÄLJAS LUND ON SADANUD.

Illustreerinud HENNO KÄO

ELLEN NIIT
**Orienteerumine
ehk asukohast
arusaamine**

KES ON RINGI KOLLAND
TEAB, KUS ASUB HOLLAND.
JA HOLLANDIS VÕIB SELGIDA,
KUS PEIDAB ENNAST BELGIA.
NING BELGIAST SAAB PLAANI,
KUST LEIAB KÄTTE TAANI.
KUID TAANIST PALJA SILMAGA
NING SINISELGE ILMAGA
ON NÄHA, KUI EI OTSIGI,
EHK ÄRA JUBA ROOTSIGI.

ELLEN NIIT
Rootsi loots

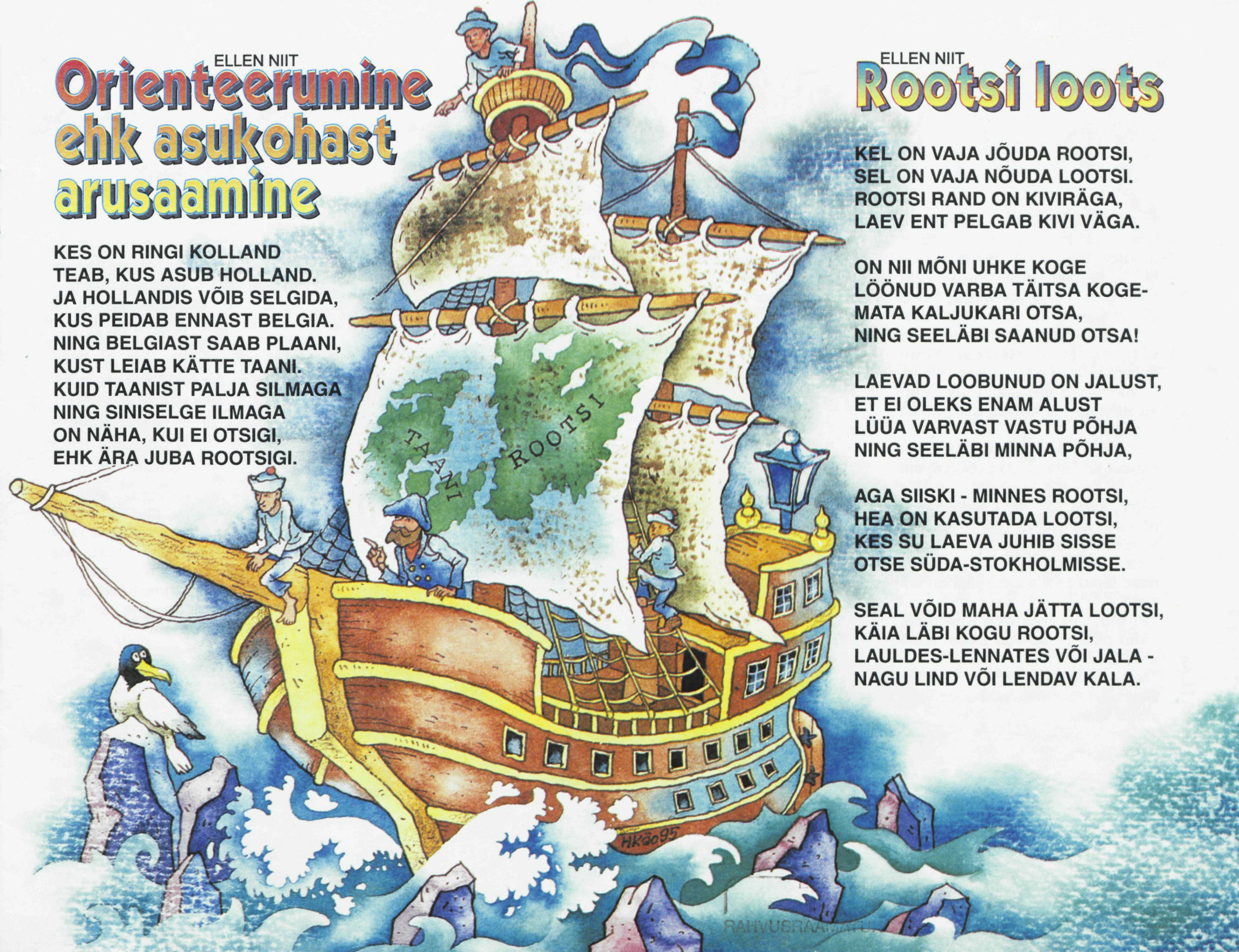
KEL ON VAJA JÕUDA ROOTSI,
SEL ON VAJA NÕUDA LOOTSI.
ROOTSI RAND ON KIVIRÄGA,
LAEV ENT PELGAB KIVI VÄGA.

ON NII MÕNI UHKE KOGE
LÖÖNUD VARBA TÄITSA KOGE-
MATA KALJUKARI OTSA,
NING SEELÄBI SAANUD OTSA!

LAEVAD LOOBUNUD ON JALUST,
ET EI OLEKS ENAM ALUST
LÜÜA VARVAST VASTU PÕHJA
NING SEELÄBI MINNA PÕHJA,

AGA SIISKI - MINNES ROOTSI,
HEA ON KASUTADA LOOTSI,
KES SU LAEVA JUHIB SISSE
OTSE SÜDA-STOKHOLMISSE.

SEAL VÕID MAHA JÄTTA LOOTSI,
KÄIA LÄBI KOGU ROOTSI,
LAULDES-LENNATES VÕI JALA -
NAGU LIND VÕI LENDAV KALA.

VIGA

MARIKA
JOHANSON

Mari ei käinud veel koolis. Heidi juba käis. Mari õppis alles tähti tundma, kuid Heidi oskas lugeda ja kirjutadagi. Ning mitte ainult tavaliste trükitähtedega, tema oskas juba seda suurte inimeste kirja, kus tähed kõik uue kuju võtavad ja üksteisest kinni hoiavad. Kord on nad nagu linnatornid, kord merelainetus. Mari meelest oli see hirmus salapärane ja põnev.

Kui Heidi õppis, püüdis Mari ennast ka laua äärde poetada, ent õde teatas iga kord karmilt: "Sa segad mind."

Nii ka täna.

Mari tõmbus solvunult eemale.

"Ma tahtsin ainult küsida, kas need täpid seal mere kohal on linnud?"

"Ei ole," vastas õde pahuralt. "Siin pole merd ega linde. Mina teen tööd."

"Ma ei sega rohkem," kinnitas Mari taas lähemale nihkudes. "Ma ainult vaatan."

Mõnda aega valitses vaikus.

Äkki pani Heidi pliiatsi käest ja hüüatas peaaegu nutuselt. "Jälle tuli viga sisse!"

Mari silmad löid särama. Just seda oli ta oodanud. Seda salapärast viga, mis alalõpmata Heidi kirjatõesse ilmus ja õpetajale sugugi ei meeldinud.

Äkki Heidi
pani pliiatsi
käest ja hüüatas
nutuselt jälle
viga sisse!

Missugune ta küll välja võis näha?

"Näita mulle ka," palus Mari õde.

"Sina ei näegi teda."

"Miks?"

"Sa ei oska vaadata."

"Oskan küll. Mul on ka kaks silma peas! Iga inimene oskab vaadata."

Ent Heidi ei kuulanud. Ta võttis kustutuskummi ja hakkas sellega ägedalt oma kirjatööd hõõruma.

Mari silmad valgusid vett täis. Ta pööras ringi ja jooksis kööki.

"Ema!" hüüdis ta. "Ma tahan ka kooli minna ja kirjutama õppida!"

"Küll sa õpid," vastas ema rahulikult. "Aga milleks selline rutt?"

"Ma tahan nii kirjutada, et mulle ka nagu iseenesest viga sisse tuleks. Et palju viga oleks."

Ema üllatus.

"Heidil tuli üks viga," seletas Mari ja ta huuled löid värisema.

"Ise tuli! Aga Heidi kustutas selle ära. Mina ei näinudki, missugune üks viga on." Ja Mari puhkes nutma. Nuttis suure häälega ja hõõrus silmi nagu päris väike.

Heidi astus uksele.

"Näe," ütles ta Marile. "Eks tule vaata. Siin see viga on."

Pisut usumatult astus Mari ligi ja heitis pilgu õe vihikusse. Ning seal see viga tõepoolest oli.

Pisike, karvane, kaks värvilist nõõpsilma peas. Päris Krõlli moodi. Istus tähtede rägastikus ja vaatas kavala näoga. Mari puhkes naerma. Heidi naeris kaasa, ise aga mõtles pisut murelikult, mis küll õpetaja öelda võib.

PIRET RAUD SEPP JA HOBUNE

Suure küla serval väikeses majas elas kord Sepp. See Sepp oli väga osav, ta tundis võrdsest hästi nii kullassepa, hõbesepa kui ka raudsepa tööd. Ta ehted olid uhked ja pilkupüüdvad ning mõõgad vahedad. Sepa oskused olid tuntud üle terve maa ning talle jätkus tööd nii öödeks kui päevadeks. Kõikjaltsõideti Sepa juurde küll prosse ja võrusid, küll mõõku ja nuge tellima. Nii elas mees aastaid virgalt töötades, kuni ühel päeval koputas ta uksele Hobune. Sepp kutsus Hobuse lahkelt majja ning küsis:

“Mis on sinu soov? Tahad endale ehk uhkeid kuljuseid või uusi sadulapandlaid?”

“Ei, Sepp,” pomises Hobune, “mind tõi sinu juurde palju suurem mure.” Hobuse pilk oli täis põhjatut nukrust. Ta jätkas:

“Olen rännanud mööda maad ja näinud, et viletsus on tabanud inimesi. Sinu valmistatud ehted on muutnud naised edevaks ja albiks. Päevi, nädalaid, kuid istuvad nad peegli ees end imetledes. Nad on jätnud lohakile oma majapidamised ja hoolituse lapsed. Sinu taotud mõõgad ja noad on muutnud mehed julmaks ja jõhkraks ning paljud süütud on nende käe läbi surma saanud. Õnnetus valitseb kogu maad.”

“Oh, mis ma küll teinud olen!” ägas Sepp ja pisarad voolasid ta silmist. “Kuidas saaksin tehtut parandada?”

“On üks viis,” ütles Hobune. “Tao mulle suurel hulgal hobuseraudu. Ma kannan need oma kapjadega inimeste teedele, poetan nende eluasemete lähedusse. Nendes raudades on võlu ja väge, need toovad tagasi mõistmise ja õnne.” Juba järgmisel hommikul leidsid inimesed maast õnneraudu.

“Hobuseraud toob õnne ja kaitseb kodu, kui see majauksele riputada,” ütlesid nad üksteisele ja neile meenus, kui hoolituse nad oma kodud olid jätnud. Mehed riputasid mõõgad seinale ja naised peitsid ehted laegastesse. Kõik tulid tagasi oma poolelijäänud töid lõpetama ja uusi alustama.

Sepp ja Hobune nägid seda ja rõõmustasid.

“Me ei lõpeta enne, kui igal uksele maailmas on õnneraud ja igas majas rahu ning rõõm,” lubas Sepp Hobusele. Ja nõnda on neil tööd tänaseni.

Lumepallid

ERIKA ESOP

Raivo tammus pahunalt akna all - väljas sadas paksu lund, tema aga pidi vennakarjas olema.

"Ma lähen korraks õue," otsustas poiss äkki ja kinnitas väikevennale: "Tulen kohe tagasi!"

Teen ainult ühe lumepalli ja tulen! Sina lama rahulikult, nii läheb haigus rutem üle."

Väikevend pistis ulguma: "Tiit tahab ka lumepalli teha!"

"Ma toon sulle lund, siis teed!" rahustas Raivo väikevenda. "Nüüd aga

jää vait, muidu naabri koer saab vihaseks ja hakkab haukuma! Kas sa seda tahad või?"

Ei, seda väikevend ei tahtnud. Ta jäi vait.

Õu oli juba päris valge. Raivo kummardus õhinaga lund haarama. Kõigepealt toppis ta taskud täis, et vennale antud lubadus ei ununeks, seejärel hakkas lumepalle veeretama. Veeretas, veeretas, kuni külmatunne sundis teda tuppa tagasi jooksma.

"Kas lund tõid?" nõudis väikevend kohe.

Raivo noogutas. Ta pistis käe taskusse.

"Sa ei toonudki?" taipas Tiit suure venna kokkunud näost.

"Tõin küll," pomises Raivo. Ja külmast lõdisedes vaatas ta oma taskuid, kust sulanud lumi allapoole nirises...

Järgmisel päeval lamas Raivo voodis ja väikevend õpetas:

"Ole rahulikult, nii läheb haigus rutem üle!"

Illustreerinud PIRET SELBERG

Vatitüki seiklused

VOLDEMAR MILLER

Vatitükk kukkus maha. Oli ilus puhas vatitups, ütles "oihh!", kui maha kukkus.

Aga laps ei kuulnud, ei kummardunud vatitükki üles võtma. Tal oli vatti veel.

Sammud astusid üle ja mööda.

"Oi-oi, mis nüüd saab!" oigas vatitükk. "Kui peale astuvad, mis siis..."

"Mis sa oigad, hädaldad? Mis sul viga on?" vihistas tuul.

"Häda, häda," ütles vatitups. "Astutakse peale, surutakse mudasesse mulda... Aita, kui saad."

"Hea meelega, rõõmuga," vihistas tuul ja tõstis vatitüki õhku. Seal siis vatitükk lendles ja oli õnnelik. Kuni vaatas üles ja nägi: üteval teised, suured vatitupsud. Ütles tuulele:

"Vaata, näe... seal on mu õed. Kui saad, ole hea, vii mind nende juurde."

"Ei ole nad su õed," vihistas tuul. "Aga kui tahad, võin ju viia." Võttis ulgudes hoogu ja viiski vatitüki üles pilvelambukeste juurde.

"Tere, õed!" hüüdis vatitups rõõmsalt. Aga pilved, suured pilvelambad ei tahtnud teda tunnustada, ütlesid põlglikult:

"Mis õde sa meile oled..."

Üks väike pilveutt oli teist meelt. Ta ütles:

"Kui tahad olla õde, tule siis minu kaissu."

Vatitups lendaski väikese pilveute kaissu. Hõljus taevas sellega koos ja oli üliõnnelik, kuni hakkas tundma, et läheb märjaks, kogub endasse niiskust, muutub raskemaks. Nii raskeks, et hakkab allapoole vajuma.

"Oi-oi, mis see on! Langen, kukun ja viin sinugi kaasa," hädaldas vatitups jälle.

"Pole viga, ei ole viga," oli pilveutt rõõmsameelne. "All on teised pilved, lähme nende juurde."

Vajusidki alla vihmapiilve. Pilveutt sulas sellesse ja sadas vihmana alla, vatitükk kaasas.

Nõnda jõudis vatitükk maale tagasi. Aga nii õnnelikult, et jäi puuk-sale peatuma. Seal ta nüüd lamas ja säras pärast vihma päikese käes. Tuli lind, vaatas: nii puhas ja pehme. Korjas vatitupsu nokka ja viis pessa poegadele pehmeks-soojaks voodiks.

Edasi, Kentuki, poisid!

Polly Pocketi omanikuks said: MARIANNE TRAMPAS Türiilt, LIIS LINDMÄE Vasalemmast, VERONIKA PULLERITS Otepäält, KADRI RAUDNASK Keilast, LIIS VARES Rakverest, HELEN ALLIK Haapsalust, AGNES KURG Lehtsest, RITA VALLIMÄE Jõgevalt, KRISTIINE NÄÄLIK Kaarmast, STEN TOMSON Vägevalt, SILJA SAAR ja KATRIN TOPP Tallinnast.

Pocahontas

1. _____

2. _____

See sõjahüüd tuleb sulle kindlasti tuttav ette. Kui täpselt ei mäleta, löö lahti O. Lutsu "Kevade" ja vaata järele. Õige pea võib sul seda tarvis minna, sest seekord tulevad loosimisele Disney multifilmi "Pocahontas" tegelased. See film on täis põnevaid seiklusi ja armastust. Peategelased on indiaanipealiku tütar Pocahontas ja valgenahaline kapten John Smith.

Kui vastad õigesti kahele küsimusele ja saadad oma talongi 12. märtsiks toimetusse, on sul lootust üks mänguasi juurde saada. Aadressi leiad tagumiselt sisekaanelt. Ümbrikule kirjuta ka Pocahontas.

1. Missuguses Euroopa riigis asub Disney lõbustuspark?
2. Mis aastal toodi multifilmi sisse ka heli?

Päkapikutegemise eest said ajakirja "Täheke" aastatellimuse GRETE JALAST Uhtnast, KAUR KUKK Kehtnast ning KRISTO TIMBERG, ÕNNE ja AARE LAANMETS, SILVIA RUMM ning LIISA TÕNUPÄRT Tallinnast.

KAI PETTAI

Leevi sjk. Põlva mk.
EE2626
Huvid: lugemine, saksa k.

KADRI HEIN 12a

Pääsusilma 5
EE0020 Tallinn
Huvid: tants, käsitöö.
Ootan kirju tüdrukutelt ja poistelt.

MIHKEL HEIN 13a

Pääsusilma 5
EE0020 Tallinn
Huvid: joogipurgid, arvuti.

KAILI KLIIMASK 10a

Lähte 18-5 Lähte sjk.
EE2402 Tartu mk.
Huvid: sport, udukad.

JAANIKA LAKS 11a

EE2943 Halliste sjk.
Viljandi mk.
Huvid: tants, muusika, ujumine.

MERILIN PIIR 12a

Toominga 5 Kaarepere
EE3500 Rapla mk.
Huvid: sport, inglise k., muusika.

TRIIN PROOVEL 11a

Lähte 18-7 Lähte sjk.
EE2402 Tartu mk.
Huvid: sport, kleepekad.

TRIIN TIITSAR 10a

EE3837 Salme sjk.
Saaremaa
Huvid: tants, joonistamine.

Meie orav

Meie sauna küljes on lindude pesakast. Seal sees elab ega hoopis orav.

Orav türitas pesakasti katusel ringiratast. Läksin õue teda vaatama. Hüüdsin, kuid ta lipsas oma pessa. Mõnikord tuleb ta meie suure kase otsa ronima. Vahel pilub ta mind saunakatusse nurga tagant. Ta on ilusa koheva sabaga pruun orav.

KRISTEL JÕGI Metsküla Algkoolist

Pere lemmik

Meie pere lemmikuks ei ole kass ega koer ega hoopiski mitte papagoi. Kes ta on?

Proovi minu kirjelduse järgi ära tunda. Ta on väike ja armas, kassipoja suurune. Veidi meenutab ta jänest, kuid pikad kõrvad puuduvad. Oleks nagu hiir, aga pole sabaraasugi. Kuid näriline on ta kindlasti. Suure isuga sööb ta kurki, kuid talvel lepib porgandiga. Ära ei ütle ta ka banaanist ega kapsast, õunu võib ta süüa iga päev. Halvasi sööb ta kohupiima ja juustu ei võta suu sissegi. Kas arvasid ära, kes see on?

Loomulikult MERISIGA.

Meie merisea nimi on Miki. Talle meeldib väga inimeste süles olla. Oma rõõmu väljendab ta meloodilise lauluga piiks-piiks-piiks. Kui Miki jääb kauemaks omapead, siis tõstab ta valjuhäälselt hädakisa. Seepärast ongi meie Miki alailma kellegi süles ja laseb kuulda oma mõnusat laulu.

KATI IVERSON Tallinnast

TEEME LAHTI POSTIPAUNA

Kuidas rästik poegib

Minu onu elab Saaremaal ja on juba nii vana, et tööl enam ei käi. Kui tal igav hakkab, siis läheb ta metsa ja otsib pajuoksi, et nendest siis endale ja küllarahvale korve punuda. Möödunud suvel, kui ma onul külas käisin, rääkis ta mulle niisuguse loo.

Ükskord kevadel läinud ta jälle uudismaa kraavikallastele pajuoksi lõikama. Ilm oli ilus ja onu lõiganud endale rahulikult suure kaenlatäie pajuviitsu. Ta oli end juba minekule sättimas, kui äkki märkas, et miski nagu kukkus pajuoksa pealt maha. Onu pani ruttu prillid ninale, et paremini näha. Siis ta nägigi endast umbes paari meetri kaugusel põidrajameduse pajuoksa peal rästikut. USS olnud maapinnast umbes paari meetri kõrgusel. Onu jäi rästikut vaatama. Äkki hakanud ussi küljest teine, väiksem uss välja tulema. See olnud umbes vihmaussi-suurune rästikupoeg, hästi heledad sakid seljal. Siis alles sai onu aru, et rästik seal pajuoksal poegib. Natukese aja pärast kukkunud veel üks väike uss rohu sisse. Siis hakanud suur rästik ennast liigutama ja roomanud, pea ees, oksalt maha.

Onul olid küll suured kummikud jalas, kuid ta ei julgenud ennast mitu minutit liigutada. Ta kartis rästikutele peale astuda. Siis võttis onu pika kepi ja lükkas rohtu kahele poole laiali, kuid ühtegi ussi ta enam ei näinud. Kõik olid juba oma teed läinud. Onu räägib mulle vahel ka lorijutte, kuid see on küll tõsijutt. Nii ma saingi teada, kuidas rästikupojad sünnivad.

TIINA-REET GRAUBERG Maardust

Hunt Hiki. Hädaoht heinamaal.

Hirmus, hallikas hunt hirmutas helevalge hännaga hunt Hikit. Hulljulge Hiki huvitus hallist hundist. Hakkajam hall hunt hammustas Hikit hõbehännast. Hiki

hüppas hirmust haavikusse haiget hända hõbetama. Hall hunt hüilis Hikit häirima. Hiki hõbetas hända, händ hakkas helenduvalt helkima. Hiki hoomas hädaohtu, hall hunt hakkas

hooga hõbehännale hüppama. Herilane Hella hüüdis hoiatavalt: hundike, haisev hall hunt hüppab hõbehännale! Hoia hinnalist hõbehända!

GERLY TILS Keilast

Talukari

Talus palju loomi on, küll on lehma, lambaid. Rohus uhkelt astub kari. Piimaandjad ees, nende järel villakerad.

KAIRI KANGUR
Viljandimaalt Mangu talust

Sõber

Me sõbraga koos kui särk ja püks, kuid ometi ei ole me üks. Just suviti oleme koos igal pool, mis sest, et kummalgi erinev kool. Ma parimat sõpra ilmas ei tea, kelle seltsis on mõnus, lõbus ja hea.

OVE HILLEP Mehikoormast

Õnnetus kakaoga

Tahtsin endale teha magusat kakaod hapukoorega. Kakaotopsik oli kõrgel riiulil. Upitasin ja upitasin, kuni riiul koos kõigi topsikutega alla kukkus. Kolinat kuulsid ema ja õde. Põrandal olid pipraterad, kaneel, köömned, kakao. Pidin kõik ise ära koristama ja jäin magusast kakaost ka ilma.

RAINI PÄÄREN Kamarist

Pikaleveninud kinoõhtu

Ühel õhtul läksid ema ja isa kinno. Jäime suurema vennaga kahekesi koju. Kogemata unustasime võtme ukse ette, kui ise magama läksime. Ema ja isa tulid koju, kuid nad ei saanud ust lahti. Nad istusid ukse taga päris tükk aega, lõpuks mu vend siiski kuulis koputamist. Pärast seda pole me kunagi enam võtit ukse ette jätanud.

ANDRIO LAHESAARE Pärnust

Läksime sõbraga ehitusplokkide vahele ja tegime lõkke. Siis tuli vanaema. Panime koos sõbraga plehku.

UNO KRUUSMÄE Laupalt

Kord tuli mul morsiisu. Võtsin kannu ja tahtsin hakata morssi tegema, kuid kann kukkus maha. Koristasin kiiresti killud ära. Kui ema koju tuli, märkas ta kohe kilde prügikühvli peal. Ütlesin emale, et mina tegin kannu katki.

EVELIN ERISMAA Oidremaalt

Kuidas me tuppa uue tapeedi saime

Olin 3-aastane ja mulle meeldis väga joonistada. Võtsin õe pastapliatsi ja hakkasin tapeedile joonistama. Mul oli väga lõbus. Õhtul lõbu lõppes, sest sain ema käest rielda. Nii saimegi tuppa uue tapeedi.

AINAR TUVIKENE Viljandist

Mina olen 4-aastane Robert. Mina tegin ka kord pahandust. Ma pissisin püksi ja peitsin püksid mänguasjade kasti mänguasjade alla. Järgmisel päeval leidis vanaema minu kavala peidukoha üles. Kui emme sellest kuulda sai, siis oli ta väga pahane.

ROBERT Valgast

Ühel päeval tahtsin kapi pealt makki võtta. Lillevaas kukkus maha ja vesi voolas kappi. Kõik asjad kapis said märjaks, kuid ma ei julgenud vanaemale midagi öelda. Vanaema ei saanudki teada, kes vaasi ümber ajas. Kui ema koju tuli, pidin oma süü üles tunnistama.

RASMUS ERISMAA Oidremaalt

Oli tavaline päev. Tulin bussiga trennist. Kui bussist välja astusin, hakkasin kohe, ilma kõrvale vaatamata, üle tee jooksmata. Järsku ma komistasin, autot märkasin alles siis, kui see üle minu jala oli sõitnud. Ehmusin väga. Üks onu viis mind haiglasse. Luu õnneks katki ei olnud. Sain paraja õppetunni. Nüüd olen hoopis ettevaatlikum.

HOLDEN VIDES Viljandist

Lendav televiisor

Olen 5-aastane Kristjan. Minu pahandus juhtus nii. Tahtsin teleka otsast autot kätte saada. Kuid müksasin telerit nii kõvasti, et see kukkus kapi otsast alla ja läks katki. Siis sain vitsa.

KRISTJAN PÄRNA Aegviidust

HEA SÖBER!

Peaaegu kõik lapsed koguvad midagi: marke ja märke, kleepse ja kommi-pabereid. Mõnel ei kesta see huvi kaua, sest kogu ei kasva nii ruttu kui tahaks. Mina hakkasin marke koguma 10-aastaselt. Jõuluvana kinkis mulle siis väikese margialbumi. "Tähekese" kaudu tahan sulle rääkida, mida ja kuidas inimesed koguvad. Kui vastad õigesti minu küsimustele, osaled auhindade loosimisel.

Koguja-onu Samuel

VÄIKESE KOGUJA TARKUSED

Autogramm - omakäeline allkiri.

Oled kindlasti näinud, kuidas pärast kontserti lapsed jooksevad lava poole ja paluvad esinejal kirjutada oma nimi kas käele või riidele. Niimoodi küll autogramme ei koguta. See ei meeldi ei esinejale ega emale, kes su riideid peseb. Juhul, kui tahad tõsiselt tegelda autogrammid kogumisega, sea sisse ilus märkmik. Las see olla kogu aeg sinuga kaasas - kunagi ei tea, keda võid kohata. Autogramme küsitakse näitlejatelt, poliitikutelt, lauljatelt, sportlastelt ja teistelt kuulsustelt. Pea meeles: iga kuulsus oli kunagi tavaline inimene. Ka sinu valla või linna tuntud inimesed võivad kunagi saada väga kuulsaks üle kogu maailma. See, kes oskas paluda autogrammi kirjanik Lennart Merelt, omab nüüd Eesti Vabariigi presidendi autogrammi.

ROWAN ATKINSON
as MR.BEAN

Palu kuulsuselt mitte ainult allkirja, vaid ka mõnd mõtet või soovitusi.

Ole julge ja kirjuta inimestele, kellelt soovid autogrammi saada. Kirjas selgita oma palvet. Lisa tagasisaatmiseks vajalik arv postmarke, kuna postiteenused on kallid ja autogram-misoovijaid palju. Muidugi pead teadma aadressi. Kui sa tead, kellenä ja kus inimene töötab, pole aadressi leidmine eriti raske. Kirja võid saata ka töökohta. Võõrkeelset kirja aitab sul koostada kas õpetaja või mõni teine keeleoskaja.

Juhul, kui sul endal pole kuulsusele saata tema fotot või muud, mis temaga seotud, võid seda kirjas paluda. Vastust oodates ole kannatlik. Pea meeles: tähtis ei ole suur hulk kuulsuste autogramme, vaid kõik see, mis sa nendest inimestest tead. Järgmine kord tuleb juttu postkaartidest.

Vastates õigesti kolmele küsimusele, osaled viie auhinna loosimisel.

1. Miks ei ole mõtet võtta autogrammi käe peale?
2. Kas õpetaja allkiri või märkus koolipäevikus on ka autogramm?
3. Kuulus laulja saadab sulle autogrammiga foto. Kas sa viskad minema selle kirjaümbriku, milles oli foto? Põhjenda oma vastust.

Koguja-onu Samuel

Solely represented by
P.B.J. Managment Ltd
5 Soho Square
London
W1V 5DE
TEL:071 287 1112

LÕUNAMAININE JÄÄ

Kui kraadiklaas vajub nullist allapoole, muutub vesi jääks. Suuremale osale Maa inimestest, kes elavad soojas ilmastikus, on looduslik jää kauge imeasi. Parasvöötmes, vahelduvate aastaegadega Eestis võime ka viimaste aastate pehmetel talvedel tiikide-järvede jääl uisutada ja jääalust kalapüüki nautida. Et järvejää inimest kannaks, peaks see olema vähemalt 7 cm paksune. Kevadpäike muudab jää hapraks ja ebaühtlaseks, siis võib ka 15 cm paksusest jääst läbi kukkuda.

Lõviosa, umbes üheksa kümnendikku Maal leiduvast jääst lasub Antarktise mandril. Ülejäävast kümnendikust katab omakorda üheksa osa maakera suurimat saart Gröönimaad. Veidi vähem kui üks osa jääb muudele poolsaartele ja kõrgmägede jääliustikele. Veel leidub jääd igikeltsas, mis kujutab endast ka suvel läbikülmunud maad. Seda kohtab eriti Ameerika ja Euraasia mandrite põhjaosas. Külmade merede jääkattes, mis katab küll hiiglaslikke vetevälju, on jääd veelgi vähem.

Minu reisid Antarktikesse on toimunud kas lennuki või laevaga. Lennukist olen juhtunud silmama igijääd ekvaatori lähedal asuval Kilimandžaaro mäel. Ekvaatoril on, teadagi, läbi aasta õige palav. Põhjamaa inimese võtab see, keel ripakil, lõõtsutama. Kilimandžaaro tipp on 5895 m kõrgusel ja temperatuur tublisti alla nulli. Antarktises maandus lennuk jääst lennuväljale. Mandriliustiku tasasel alal Molodjožnaja teadusjaama lähedal oli talvel sadanud lumi tasandatud ja masinatega jääkõvaks pressitud. Raske rataslennuk IL76 maandus sinna niisama kindlalt kui betoonile Maputo lennuväljal Mosambiigis. Seal oli

Illus, kuid ohtlik jäämägi.

Pildistanud ENN KAUP

alanud meie lennu viimane, umbes 5000 km pikkune õhusõit.

Kui laevareisil jääb selja taha Hea Lootuse neem Aafrika lõunatipus, on merel juba tunda Antarktise jäist hingust. Lõunalaiuskraadidel 40 - 60 on ookean eriti tormine. Meremehed räägivad mõrgavatest neljakümnendatest ja ulgivatest viiekümnendatest. Viimaste kandis kohatakse ka esimesi väärikalt triivivaid jäämägesid. Laevalt esimese jäämäe silmaja saab tavaliselt auhinna. Iga laevajuht katsub jäämägedest aupaklikku kaugusse hoida. Jäämägi võib end ootamatult kummuli pöörata ja selle alla ei taha keegi sattuda. Kartma peab ka kokkupõrget jäämäega. Jäämägede kõrgus merepinna kohal ulatub 70 meetrini, kuid kuni 7/8 temast on vee all. On nähtud ka 160 km

pikka ja 70 km laia jäämäge, pindala poolest võrdub see veerand Eestimaaga.

Kust jäämäed tulevad? Antarktise manner koosneb peamiselt jääst ja jäämäed on selle küljest murdunud tükid. Suurem osa Antarktise rannikust ongi järsk, kuni 60 m kõrgune jääbarjäär. Võib arvata, et meremehed, kes 150 aastat tagasi nägid nii kõrget ja sadade kilomeetrite pikkust barjääri Rossi meres Antarktiskas, mõtlesid olevat jõudnud maailma otsa - edasi lõunasse siit ei pääsenud.

Antarktise ümara jääkilbi ühest servast teise on keskmiselt 4000 km, selle keskel on lõunapoolus. Mandri sisealadel ulatub jää paksus 4300 meetrini. Siin on mõõdetud ka Maa kõige külmem õhutemperatuur - 89,2 kraadi. Nii külma õhu sissehingamine tooks surma, sest kopsud külmuksid. Siin ei lange taevast mitte lund, vaid päikesepaistel helkivaid jäänõelu. Aastate jooksul tihenevad jäänõelad ja lumi ning muutuvad jääks, mis oma raskuse mõjul mandri serva poole voolab, et jäämägedena eralduda. Tõsi-tõsi, jää on plastiline aine ja voolab, kiiremates jääliustikes isegi mitu meetrit päevas. Ka näiteks pigi ja isegi klaas on õige veidi voolavad. Seepärast on kirikute väga vanad aknaklaasid alumisest servast veidi paksemad kui ülemisest.

Kokku on Antarktises jääd umbes 24 miljonit kuupkilomeetrit. Iga praegu Maal elava inimese kohta teeb see 4,4 miljonit kuupmeetrit jääd. Kui igaühele anda iga päev 10 m pikkuse servaga jääkuup, mööduks 12 aastat, enne kui Antarktise jää otsa saaks! Antarktise jää on Maa kõige suurem puhta magevee tagavara.

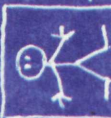
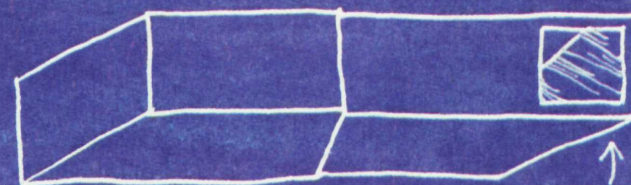
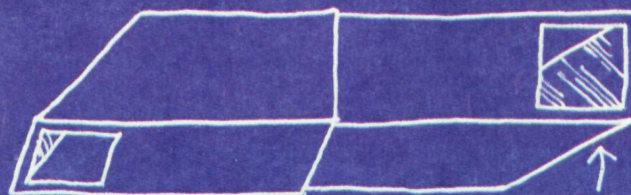
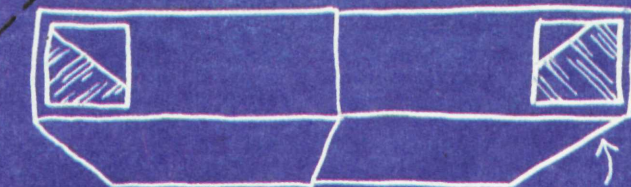
PERISKOOP

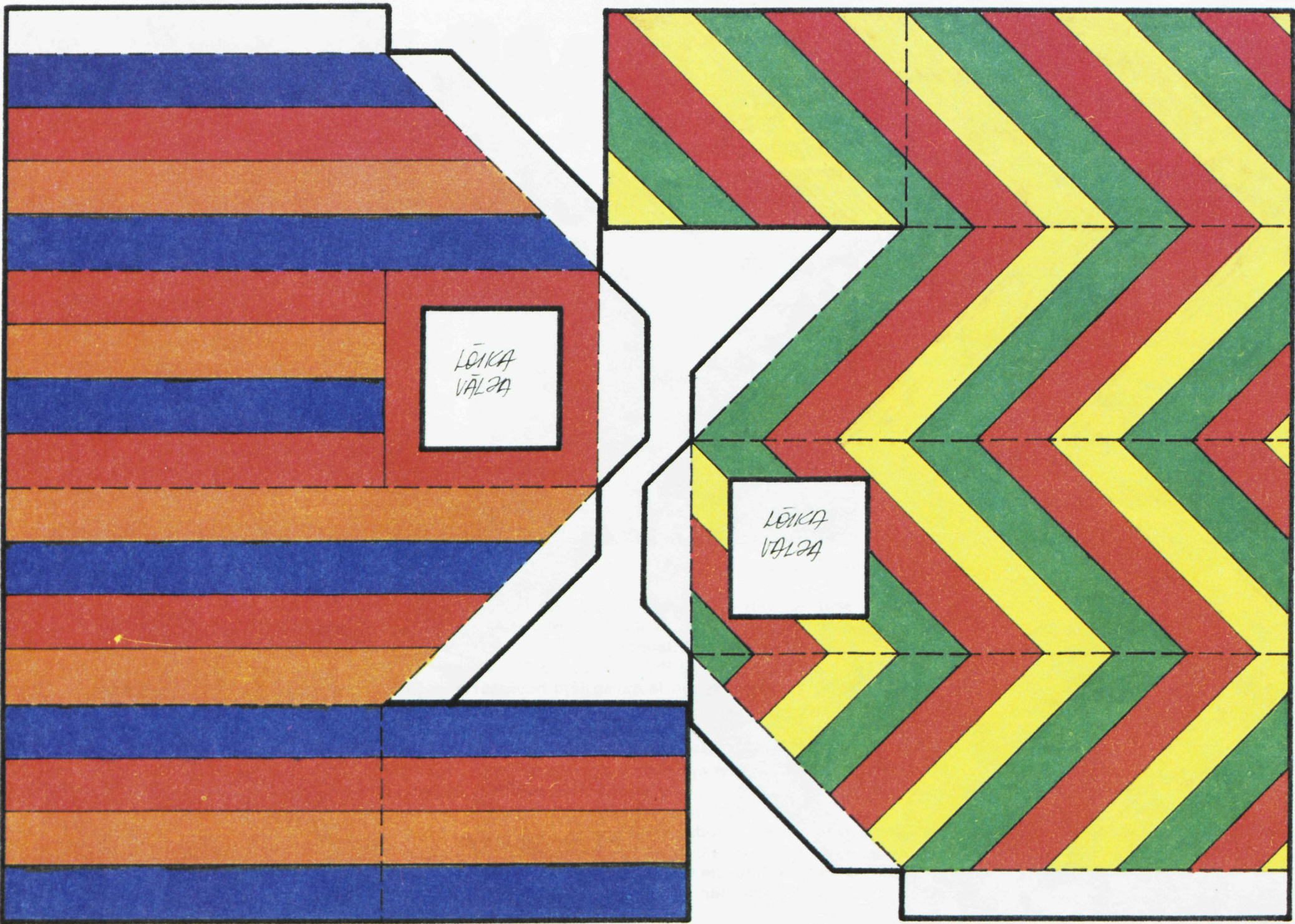
SIIA LIIMI
PEEGEL VÕI
HÖBEPAPER

Periskoop on riistapuu, millega saab nurga
taha pilluda.

Liimi mõlemad pooled kokku. Otsi kodust kaks
väikest taskupeeglit ja liimi need viirutatud kaldpindadele
torude sisse. Kui sa peegleid ei leia, siis kõlbab
hädapärast ka kohvipaki- või rullhõbepaber. Need tuleb
võimalikult siledaks hõõruda. Periskoobi pooli erinevalt
ühendades (vaata joonist), näed kujutist peeglis
erinevalt: õigetpidi, küllili või tagurpidi. Head klikamist!

SIIA LIIMI
PEEGEL VÕI
HÖBEPAPER

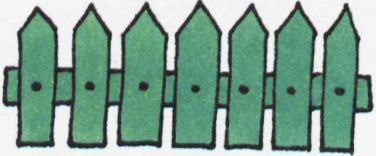
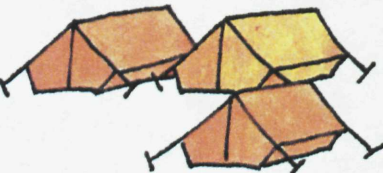
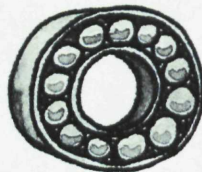
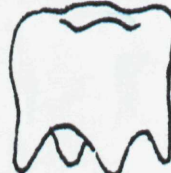
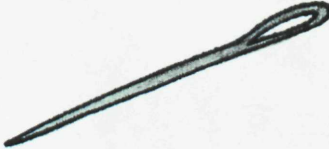
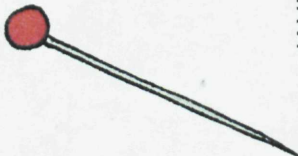
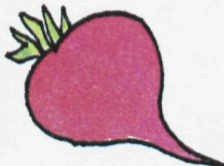

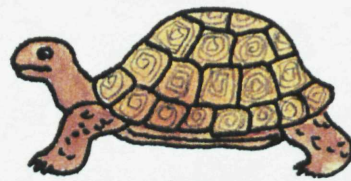

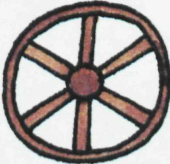
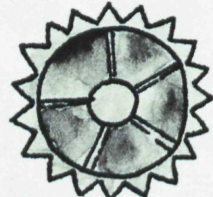
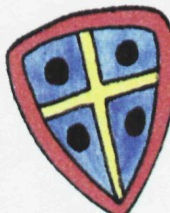

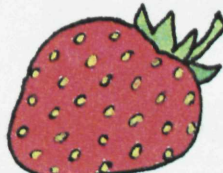

LÕIKA
VÄLJA

LÕIKA
VÄLJA

Joonistanud HELI VEIGEL

Kahest sõnast saab kokku ühe uue sõna –LIITSÕNA. Millise? Leia igale oma kohal olevale pildile õige paariline.

1.		+		=	
2.		+		=	
3.		+		=	
4.		+		=	
5.		+		=	
6.		+		=	
7.		+		=	

Koostaja REIN SIRVI

Joonistanud REET REA

Lasteajakiri
"TÄHEKE"

Asutatud jaanuaris 1960
Ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt. 67a
EE0001 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel. 681 497

Tegevtoimetaja
VIIVI VARIKSAAR
tel. 681 495

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel. 681 495

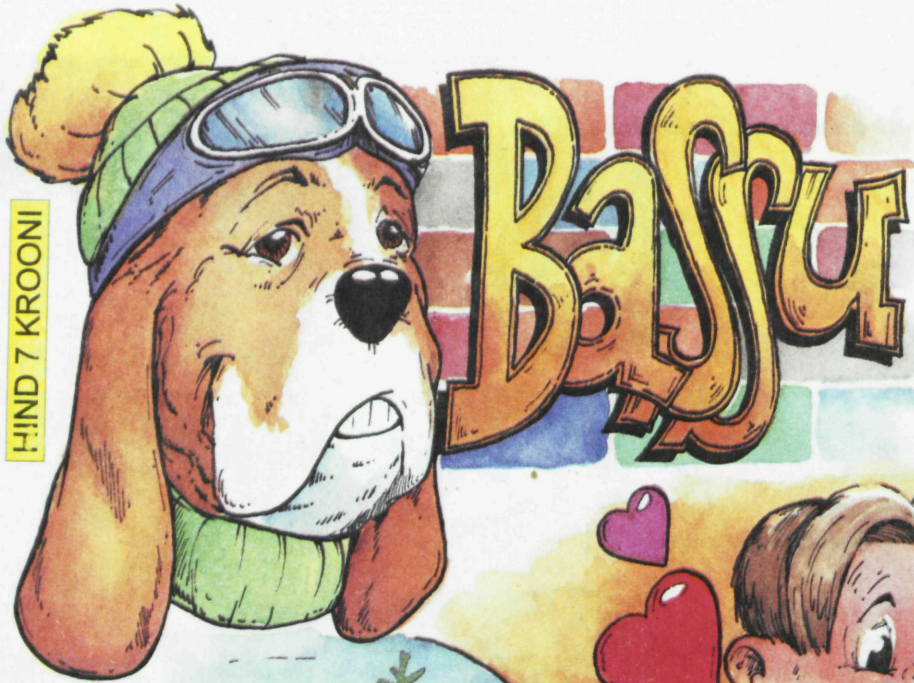
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
tel. 681 495

Printall
Pärnu mnt. 67a
EE0001 Tallinn

ESIKAANEL
VIIVE NOORE.
JONISTUS

HIND 7 KROONI

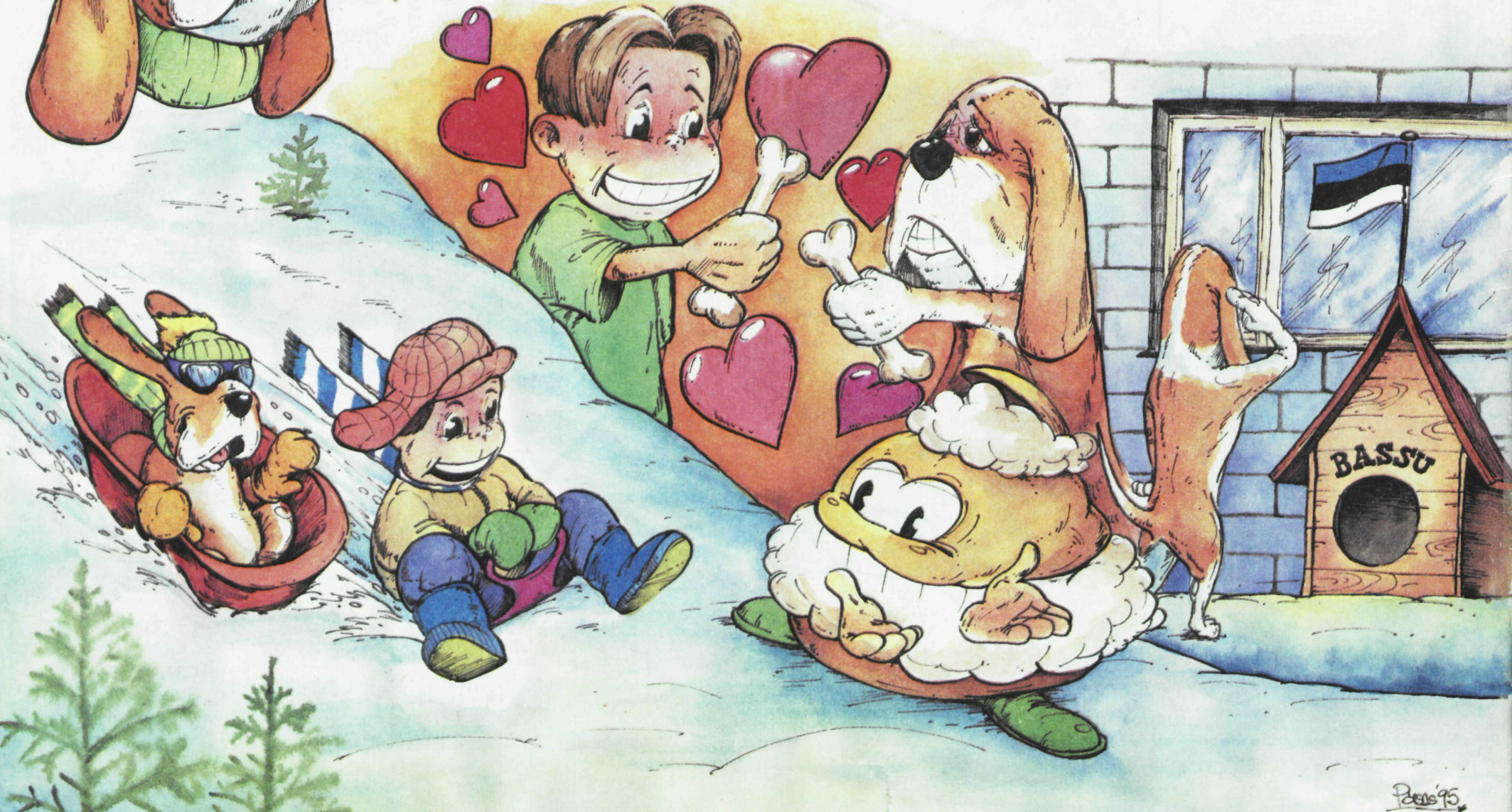
BASSU VASTLAKUU

Veebruarikuu vingetesse tuisu- ja pakasepäevadesse töid mõnusat vaheldust mitmed toredad tähtpäevad.

Kord viis Taavi mu kelgumäele. Ta teatas, et nüüd on vastlapäev ning sel puhul on kombeks vastlaliugu lasta. "Pepukas" mulle hästi ei sobinud.. Taavi tiris kusagilt lagedale toreda punase vanni ja nii me tuhisimesegi mäest alla. Suur uhke vastlakukkel oli meid seal juba ootamas. Valentinpäeval tegime Taaviga vastastikku kingitusi. Eks vaadake, mis sellest välja tuli. Ja muidugi sai Eesti Vabariik aastakese vanemaks. Varahommikul kerkis ka minu kuudi kohale uhke trikoloor.

Niisugune kuu on veebruar.

Joonistanud ja kirjutanud RAIVO TIHANOV

Päris 95